

ІНФОРМАЦІЙНИЙ ПРОСТІР ЧЕРНІГІВЩИНИ

(станом на 30 червня 2018 року)

I. Загальна оцінка ситуації в інформаційному просторі.

В інформаційному просторі Чернігівської області підтримуються належні умови для вільної та безперешкодної діяльності суб'єктів інформаційних відносин, задоволення інформаційних потреб населення області та захисту його конституційних прав на інформацію. Наявна конструктивна співпраця між владою, засобами масової інформації та громадськістю, забезпечується дотримання принципу відкритості діяльності органів виконавчої влади.

На території Чернігівської області ліцензії Національної ради України з питань телебачення і радіомовлення мають 16 юридичних осіб — місцевих теле- та радіоорганізацій.

З них ліцензії телемовників мають 5 юридичних осіб, радіомовників — 7, провайдерів програмної послуги — 6.

Також місцеве мовлення в області здійснює філія ПАТ «НСТУ» «Чернігівська регіональна дирекція».

Станом на 01.06.2018 до Державного реєстру видавців, виготівників і розповсюджувачів видавничої продукції внесено 70 суб'єктів видавничої справи з Чернігівської області.

В області фактично діють 252 об'єктів роздрібної торгівлі книжковою продукцією, серед них — 28 книжкових магазинів та 224 інші об'єкти.

Зареєстровано 367 друкованих ЗМІ місцевої форми розповсюдження, з них, за орієнтовними оцінками, наразі виходить у світ до 64 (сумарним разовим тиражем до 660 тис. примірників).

Проводиться активна робота щодо широкого та об'єктивного висвітлення регіональними ЗМІ пріоритетних напрямів державної політики, євроінтеграційних процесів, посилення інформаційної безпеки.

Поширення відповідної інформації здійснюється як шляхом роботи з традиційними ЗМІ через проведення прес-конференцій, брифінгів, прямих ефірів на телебаченні та радіо тощо, так і шляхом публікації на офіційному веб-сайті облдержадміністрації, а також через застосування інструментів нових медіа.

Протягом 2018 року в обласній державній адміністрації проведено 20 брифінгів з найбільш актуальних питань суспільно-політичного та економічного життя області, 2 прес-конференції.

Здійснюється системна робота з посилення інформаційної безпеки та протидії негативному впливу інформаційної пропаганди на формування суспільної думки. Триває робота з пошуку шляхів для розширення території покриття сигналу вітчизняних телемовників.

Загалом в інформаційному просторі Чернігівщини сепаратистські настрої не набувають суттєвого поширення. Повідомлення, які містять заклики до насильницької зміни або повалення конституційного ладу, захоплення державної влади, посягання на територіальну цілісність і недоторканність, пропаганду війни, сепаратизму і тероризму у місцевих друкованих ЗМІ, теле- і радіопрограмах та провідних Інтернет-ресурсах відсутні.

II. Телебачення і радіомовлення.

1. Телебачення.

1.1. Кількість та структура телеорганізацій:

У Чернігівській області зареєстровано 5 місцевих телемовників (з юридичною адресою на території області) — ліцензіатів Національної ради України з питань телебачення і радіомовлення, із них:

За формою власності:

- комунальні — 3;
- приватні — 2.

За способом розповсюдження сигналу:

- цифровий ефірний та аналоговий ефірний — 2;
- виключно аналоговий ефірний — 2;
- кабельний — 1;
- кабельний та цифровий ефірний — 1.

За сферою розповсюдження:

- в межах області — 1;
- в межах окремих міст та районів — 4.

Рішеннями Національної ради України з питань телебачення і радіомовлення № 117 та 118 від 25.01.2018 за результатами конкурсів на отримання ліцензії на мовлення на вільних місцевих (регіональних) каналах мовлення багатоканальної телемережі МХ-5 стандарту DVB-T2 у м. Чернігів відповідні ліцензії були видані КП «ТРА «Новий Чернігів» Чернігівської міської ради та ТОВ «ТРО «Ліга» (телеканал «Дитинець»).

Також ліцензії на цифрове ефірне мовлення у м. Бахмач отримали ТОВ «ТРК «Відікон» (м. Суми) та «Мистецько-інформаційний «РТВ-центр «Вежа» у формі ТОВ (м. Конотоп Сумської обл.).

Окрім того, в області працює філія Національної суспільної телерадіокомпанії України «Чернігівська регіональна дирекція».

На Чернігівщині діють 6 місцевих провайдерів програмної послуги, усі — приватної форми власності.

З них за способом розповсюдження сигналу:

- багатоканальна телемережа — 4;
- багатоканальна телемережа та IPTV — 2.

1.2. Відсоток населення і території, що охоплені програмами відповідних телекомпаній.

Найбільше охоплення аналоговим телесигналом серед місцевих мовників має КП «Телерадіоагентство „Новий Чернігів“» — 85 % площі області та 80–82% населення. Також до 85% площі та населення Чернігівщини охоплює телесигнал філії ПАТ «НСТУ» «Чернігівська регіональна дирекція».

Проблемними регіонами в забезпеченні населення аналоговим телевізійним мовленням залишаються Ніжинський та Сновський райони, прикордонні частини Ріпкинського, Городнянського, Семенівського та Новгород-Сіверського районів.

2. Радіомовлення.

2.1. Кількість та структура радіоорганізацій.

На Чернігівщині зареєстровано 7 місцевих радіомовників (з юридичною адресою на території області) — ліцензіатів Національної ради України з питань телебачення і радіомовлення. З них:

За формою власності:

- комунальні — 3;
- приватні — 4.

За способом розповсюдження сигналу:

- ефірний — 7;

За сферою розповсюдження:

- місцева — 7.

Окрім того, радіомовлення на території Чернігівщини здійснює філія Національної суспільної телерадіокомпанії України «Чернігівська регіональна дирекція».

Протягом I кварталу 2018 року переможцем конкурсу з отримання ліцензії на мовлення з використанням частоти 95,7 МГц у м. Прилуки стало ТОВ «ТРК «ТІМ».

2.2. Відсоток населення і території, що охоплені програмами відповідних радіокомпаній.

Найбільший обсяг покриття території радіомовленням має Національна суспільна телерадіокомпанія України (програма УР-1 «Українське радіо» та програми філії ПАТ «НСТУ» «Чернігівська регіональна дирекція») — понад 80 % території області.

2.3. Стан, проблеми та перспективи мережі проводового мовлення.

Впродовж багатьох років в області триває скорочення мережі проводового мовлення, що пов'язано з незадовільним технічним обслуговуванням ліній та зношеністю передавального обладнання. Лінії та обладнання, що виходить з ладу через зношеність або в результаті стихійних лих, практично не відновлюються.

Оператором і власником мережі проводового радіомовлення, що здійснює її технічне обслуговування та експлуатацію, є публічне акціонерне товариство «Укртелеком», яке до останнього часу перебувало у приватній власності.

Станом на березень 2018 року в області залишилось лише 11 тисяч радіоточок, і з кожним місяцем їх кількість зменшується. Абсолютна більшість радіоточок, що досі функціонують, знаходяться у м. Чернігів.

На даний час жодна з місцевих радіоорганізацій не мовить у проводовій мережі. Продовжує здійснювати проводове мовлення лише Національна суспільна телерадіокомпанія України (програма УР-1 «Українське радіо» та програми філії ПАТ «НСТУ» «Чернігівська регіональна дирекція»).

Оптимальним способом відновлення місцевого радіомовлення є перехід до ефірних трансляцій. Три комунальні районні радіоорганізації на даний час уже мовлять в ФМ-мережі, у тому числі одна — здійснює цілодобове радіомовлення.

Представником Національної ради України з питань телебачення і радіомовлення в області І. Сенченко за сприяння інформаційної діяльності та

комунікацій з громадськістю облдержадміністрації реалізується проект Нацради «Місцеве радіомовлення громад».

2 лютого у Чернігові проведено семінар «Розвиток місцевого радіомовлення», організований Департаментом інформаційної діяльності та комунікацій з громадськістю облдержадміністрації, Чернігівським Центром розвитку місцевого самоврядування та представником Національної ради України з питань телебачення і радіомовлення в області. З представниками об'єднаних територіальних громад обговорено механізми та переваги створення місцевих ФМ-радіомовників у громадах.

23 березня відбувся робочий візит на Чернігівщину представників Національної ради з питань телебачення та радіомовлення України: голови Ради Юрія Артеменка та її членів Уляни Фещук, Сергія Костинського, Валентина Ковалю та Ганни Чумаченко. Під час візиту, зокрема, представникам органів місцевого самоврядування Чернігівщини презентовано проект Нацради «Місцеве радіомовлення громад».

Протягом III кварталу заплановано проведення навчальних семінарів «Покрокова інструкція створення радіо в громаді. Від ідеї до виходу в ефір» в Корюківському, Ріпкинському, Семенівському, Сновському та Сосницькому районах області.

3. Співпраця з Національною радою України з питань телебачення і радіомовлення щодо ліцензування каналів мовлення.

Департаментом інформаційної діяльності та комунікацій з громадськістю налагоджено співпрацю з представником Національної ради України з питань телебачення і радіомовлення у Чернігівській області у питаннях дотримання телерадіоорганізаціями чинного законодавства, оновлення інформації щодо діяльності телерадіокомпаній регіону, реалізації заходів зі зміцнення інформаційної безпеки. Проводиться спільна робота з аналізу перспектив і проблемних питань розвитку інформаційного простору області, у тому числі щодо реалізації проекту

Відповідно до законодавства України, повноваження з видачі та переоформлення ліцензій на мовлення є виключними регуляторними повноваженнями Національної ради.

4. Дотримання законодавства про рекламу та вживання мов в інформаційній діяльності телерадіоорганізацій.

Усі телерадіоорганізації Чернігівської області ведуть власне мовлення державною мовою. Мовники дотримуються визначених законодавством вимог щодо порядку розповсюдження реклами. Чернігівська область є одним з лідерів у питанні виконання радіоорганізаціями квот з трансляції пісень та програм українською мовою.

5. Впровадження цифрового мовлення.

Покриття Чернігівської області сигналом цифрового телебачення мультиплексів МХ-1, МХ-2, МХ-3 та МХ-5 здійснюється передавачами, розміщеними у містах Чернігів, Бахмач, Прилуки, Ніжин, Бобровиця та смт Холми, а також у м. Шостка Сумської області. Безпосередньо передавальне

обладнання належить ТОВ «Зеонбуд» як оператору цифрової багатоканальної телемережі та обслуговується фахівцями Концерну РРТ.

Мають відповідні ліцензії Національної ради України з питань телебачення і радіомовлення та здійснюють цифрове ефірне мовлення КП ТК «Прилуки» Прилуцької міської ради, а також місцеві філії ПАТ «НСТУ» «Чернігівська регіональна дирекція» та «Новгород-Сіверська регіональна дирекція „Сіверська“». Рішеннями Національної ради України з питань телебачення і радіомовлення № 117 та 118 від 25.01.2018 за результатами конкурсів на отримання ліцензії на мовлення на вільних місцевих (регіональних) каналах мовлення багатоканальної телемережі МХ-5 стандарту DVB-T2 у м. Чернігів відповідні ліцензії були видані КП «ТРА «Новий Чернігів» Чернігівської міської ради та ТОВ «ТРО «Ліга» (телеканал «Дитинець»).

За наявними даними, покриття цифрової багатоканальної телемережі охоплює до 95% території Чернігівської області. Разом з тим, зона впевненого прийому цифрового ефірного телесигналу є меншою і складає, за даними різних джерел, від 60% до 90% території області.

Відповідно до Плану використання радіочастотного ресурсу України, кінцевою датою використання аналогового ефірного телебачення визначене 31 серпня 2018 року.

На даний час особливо проблемною залишається ситуація з покриттям телесигналом прикордонних з Російською Федерацією та Республікою Білорусь районів Чернігівщини, зокрема — північних частин Городнянського, Ріпкинського, Сновського, Семенівського, Новгород-Сіверського районів. У центрі області — частин Борзнянського, Менського, Ніжинського, Куликівського районів, а також частини Коропського району, смт. Козелець, територій, прилеглих до Київського водосховища.

6. Проблемні питання, що потребують нагального вирішення.

- Розширення мережі цифрового телевізійного мовлення з введенням синхронізації сигналу для збільшення охоплення програмами мешканців області.
- Забезпечення мовлення місцевих радіо області у FM-діапазоні.
- Забезпечення домінування українського інформаційного продукту в медіапросторі та протидії іноземній пропаганді.

Однією із загроз інформаційній безпеці України на території Чернігівської області є недостатнє покриття сигналами національних телемовників території прикордонних районів. При цьому у низці населених пунктів цієї території (у тому числі у районних центрах) наявний достатній для якісного прийому рівень ефірного сигналу телеканалів російського телебачення, зокрема і заборонених судовими рішеннями для поширення в Україні.

Обласна державна адміністрація в межах компетенції проводить пошук потенційних шляхів організації вітчизняного телевізійного мовлення у прикордонних районах області. Облдержадміністрація також підтримує створення альтернативного ТОВ «Зеонбуд» оператора цифрової багатоканальної телемережі на базі Концерну РРТ з огляду на те, що такий оператор міг би забезпечити покриття прикордонних районів цифровим телесигналом.

Очікується, що цифрова багатоканальна мережа Концерну РРТ може запрацювати вже до кінця 2018 року.

Департамент інформаційної діяльності та комунікацій з громадськістю Чернігівської ОДА у взаємодії з Чернігівською філією Концерну РРТ у даний час здійснює підготовку проекту в рамках конкурсу проектів регіонального розвитку, які можуть реалізовуватися за рахунок коштів державного бюджету, отриманих від Європейського Союзу. Проект передбачатиме будівництво телевізійної вежі у місті Ніжин та, можливо, закупівлю цифрових телевізійних передавачів на висотні об'єкти Концерну РРТ у Чернігівській області для розширення території охоплення цифрового телесигналу Концерну РРТ.

III. Видавнича справа та преса.

1. Книговидавання та книгорозповсюдження.

1.1. Кількість та основні відомості про суб'єктів видавничої справи, що внесені до Державного реєстру видавців, виготівників і розповсюджувачів видавничої продукції.

Згідно з останніми наявними даними Держкомтелерадіо України — станом на 01.06.2018 — до Державного реєстру видавців, виготівників і розповсюджувачів видавничої продукції внесено 70 суб'єктів видавничої справи з Чернігівської області.

Суб'єкти видавничої справи області за видами діяльності:

- видавці — 9;
- виготівники — 6;
- розповсюджувачі — 7;
- поєднують кілька видів діяльності — 48, у т. ч.:
 - видавничу діяльність і виготовлення видавничої продукції — 15;
 - видавничу діяльність і розповсюдження видавничої продукції — 10;
 - видавничу діяльність, виготовлення і розповсюдження видавничої продукції — 23;

За формою участі у цивільних правовідносинах:

- юридичні особи — 45;
- фізичні особи — 25.

1.2. Випуск книжкової продукції.

За останніми наявними даними Книжкової палати України, протягом I кварталу 2018 року у Чернігівській області випущено 59 назв книжкової продукції загальним накладом 73,0 тис. примірників.

Одним із заходів, передбачених обласною Програмою підтримки розвитку інформаційної та видавничої сфер Чернігівщини на 2016–2020 роки, затвердженою рішенням двадцять восьмої сесії обласної ради шостого скликання 10 вересня 2015 року, є випуск книг місцевих авторів Чернігівської області.

Основним способом відбору творів для друку в рамках Програми залишається щорічний обласний конкурс рукописів місцевих авторів. 30 березня комісією з питань підтримки місцевого книговидання при облдержадміністрації оголошено конкурс на поточний рік. Прийом матеріалів на конкурс здійснювався з 2 квітня до 15 травня, засідання комісії для визначення результатів заплановано на липень поточного року.

Водночас, у березні в рамках обласної Програми підтримки розвитку інформаційної та видавничої сфер Чернігівщини на 2016–2020 роки, у позаконкурсному порядку, на підставі відповідного рішення комісії з питань підтримки місцевого книговидання, випущено друком накладом у 300 примірників збірку віршів українського поета-дисидента Леоніда Тереховича (1941-1992) «...До правди незалежного життя».

Загалом на книговидавничу діяльність в рамках Програми на 2018 рік заплановано 200,00 тис. гривень.

1.3. Стан, проблеми та перспективи розвитку підприємств книгорозповсюдження.

На виконання розпорядження Кабінету Міністрів України від 25.06.2008 № 902-р «Про вимоги щодо функціонування об'єктів роздрібної торгівлі книжковою продукцією» в області регулярно проводиться аналіз наявного стану книготорговельної мережі.

Станом на кінець червня 2018 року на Чернігівщині діяли 252 об'єкти роздрібної торгівлі книжковою продукцією, серед них — 28 книжкових магазинів (~11%) та 224 інших об'єктів (~89%).

Книготорговельні послуги на Чернігівщині надаються переважно підприємствами приватної форми власності. В області зберігається тенденція до розповсюдження книжкової продукції через відділи і прилавки у неспеціалізованих магазинах — таких налічується 146 одиниць (~65%) та кіоски і ятки — 78 одиниць (~35%).

1.4. Виставкова діяльність.

Місцевим видавцям та видавничим організаціям регулярно надається інформація про заплановані виставкові заходи загальнонаціонального та міжнародного рівня.

Представлення книжкової продукції Чернігівщини на виставкових заходах, організація літературних читань та письменницьких майстер-класів також передбачені серед заходів обласної Програми підтримки розвитку інформаційної та видавничої сфер Чернігівщини на 2016–2020 роки. Разом з тим, кошти на реалізацію цих заходів у 2018 році не виділялися.

2. Періодичні друковані засоби масової інформації.

2.1. Кількість та структура друкованих ЗМІ.

Згідно з даними Державного реєстру друкованих засобів масової інформації та інформаційних агентств як суб'єктів інформаційної діяльності, станом на 30 червня 2018 року у Чернігівській області зареєстровано 367 місцевих друкованих ЗМІ.

Фактично, більшість із зареєстрованих друкованих видань на даний час не випускається. За орієнтовними оцінками, у II кварталі 2018 року виходило у світ орієнтовно 64 місцеві друковані ЗМІ загальним середнім разовим тиражем понад 660 тис. примірників, з них:

За сферою розповсюдження:

- в межах області — 32 видання;
- в межах одного району — 22 видання;
- в межах декількох районів — 1 видання;
- в межах міст — 9 видань.

За видами видань:

- 61 газета;
- 3 журнали.

За тематичним спрямуванням:

- громадсько-, загальнополітичні — 34 видання;
- інформаційні, інформаційно-рекламні — 16 видань;
- рекламні та рекламно-інформаційні — 10 видань;
- науково-популярне — 1 видання;
- для дозвілля — 2 видання;
- літературне — 1 видання.

За мовою видань:

- українською мовою — 37 видань;
- українською та російською мовами — 22 видання;
- українською, російською, англійською мовами — 3 видання;
- російською мовою — 2 видання.

Засновники друкованих ЗМІ:

- господарські товариства — 25 видань;
- фізичні особи — 17 видань;
- органи виконавчої влади, місцевого самоврядування — 13 видань (включно з виданнями, де вони є співзасновниками);
- громадські об'єднання — 4 видання;
- приватні підприємства — 2 видання;
- навчальні заклади — 1 видання;
- політичні партії — 1 видання;
- трудові колективи — 1 видання.

2.2. Передплата та розповсюдження періодичних друкованих видань.

Розповсюдження друкованих видань у роздріб здійснюється через відділення ПАТ «Укрпошта», мережу кіосків ТОВ «Чернігівмедіасервіс». Значна частина накладу, особливо комунальних газет, розповсюджується шляхом передплати.

2.3. Стан, проблеми та перспективи реформування комунальних друкованих видань.

Процес реформування друкованих ЗМІ, співзасновниками яких є органи виконавчої влади та місцевого самоврядування, протягом 2018 року регулярно обговорювався під час зустрічей, нарад, «круглих столів» за участі їх редакторів.

Усвідомлюючи необхідність забезпечення прозорості та відкритості цього процесу, захисту пріоритетного права трудових колективів редакцій ЗМІ на визначення способу та етапу реформування, захисту майнових прав редакцій ЗМІ, повного дотримання співзасновниками комунальних ЗМІ норм законодавства, обласна державна адміністрація у цілому та безпосередньо Департамент інформаційної діяльності та комунікацій з громадськістю підтримують співпрацю з редакціями ЗМІ, надають необхідну методичну, організаційну та інформаційну підтримку.

На кінець червня 2018 року 14 видань завершили реформування. Редакції ще трьох газет перетворені на суб'єкти господарювання та очікують на переоформлення свідоцтв про реєстрацію ЗМІ. Усього реформуванню підлягають 26 газет.

Наявна проблемна ситуація з реформуванням газети «Наше життя» (Бобровицький район). Як з'ясувалося, всупереч інформації, раніше наданою редакцією, на даний час відсутнє рішення районної ради про вихід зі складу співзасновників друкованого ЗМІ. Редакція бобровицької районної газети «Наше життя» не афішувала цю інформацію; питання про вихід зі складу співзасновників з ініціативи редактора газети не виносилося на розгляд районної ради. Відповідно до наявної інформації, ситуація цілком влаштовує редакцію у зв'язку з надходженням суттєвої фінансової підтримки від співзасновників. Очікується, що процес реформування бобровицької районної газети «Наше життя» буде активізовано у III кварталі поточного року.

3. Проблемні питання, що потребують нагального вирішення.

У зв'язку з проведенням реформування (роздержавлення) ЗМІ залишається актуальним питання забезпечення прозорості та відкритості цього процесу, захисту пріоритетного права трудових колективів редакцій ЗМІ на визначення способу та етапу реформування, захисту майнових прав редакцій ЗМІ, повного дотримання співзасновниками комунальних ЗМІ, зокрема місцевими радами, норм ЗУ «Про реформування державних і комунальних друкованих засобів масової інформації».

Обласна державна адміністрація налаштована на співпрацю у цьому питанні з редакціями ЗМІ, що підлягають реформуванню, та надання їм у разі потреби необхідної методичної, організаційної та інформаційної підтримки.

IV. Здійснення діяльності щодо інформаційного супроводу пріоритетних напрямів зовнішньої та внутрішньої політики держави, забезпечення інформаційної безпеки.

Широке та об'єктивне висвітлення регіональними ЗМІ пріоритетних напрямів державної політики, забезпечення інформаційної безпеки, недопущення поширення матеріалів, що закликають до сепаратизму та тероризму, є головними напрямками в інформаційній діяльності облдержадміністрації.

Робота щодо інформаційного супроводу актуальних питань державної політики, висвітлення суспільно-політичного, економічного життя області постійно вдосконалюється.

На даному етапі поширення інформації здійснюється як шляхом роботи з традиційними ЗМІ через проведення прес-конференцій, брифінгів, прямих ефірів на телебаченні та радіо, розсилку інформаційних матеріалів тощо, так і шляхом оприлюднення інформації на офіційному веб-сайті облдержадміністрації, а також активності в соціальних мережах.

Департамент інформаційної діяльності та комунікацій з громадськістю адмініструє сторінки обласної державної адміністрації у соціальній мережі Facebook та відеосервісі YouTube, де повідомляється про найважливіші питання громадсько-політичного життя області, публікуються анонси заходів, оприлюднюється інформація про діяльність голови облдержадміністрації, його заступників, роботу структурних підрозділів, розміщуються фото- та відеоматеріали, інфографіка. За партнерства з ГО «Асоціація регіональних засобів масової інформації» через сервіс YouTube в онлайн-режимі здійснюється пряма відеотрансляція основних медійних заходів, що проводяться обласною державною адміністрацією.

Періодично проводяться прес-тури до об'єктів, що викликають інтерес у медійників. Журналісти мають можливість бути присутніми на усіх заходах, що відбуваються в обласній державній адміністрації.

Регулярно проводяться брифінги заступників голови облдержадміністрації, керівників структурних підрозділів, відділів апарату ОДА, установ та організацій області. Тема брифінгу може бути запропонована як фахівцями Департаменту інформаційної діяльності та комунікацій з громадськістю облдержадміністрації або іншими представниками органів влади, так і представниками ЗМІ чи громадськості.

Протягом I півріччя 2018 року було проведено 20 брифінгів та 2 прес-конференції, під час яких обговорювалися питання участі провідних спортсменів Чернігівщини в зимових Олімпійських і Паралімпійських іграх, реалій та перспектив розвитку сучасного ринку праці, вжиття оперативних заходів для економії газу в Чернігівській області, проведення призову на строкову військову службу «Весна-2018», проведення ЗНО-2018, подолання туберкульозу, забезпечення пожежної безпеки в області, нового порядку надання житлових субсидій, вшанування пам'яті воїнів, загиблих у російсько-українській війні тощо. Згадані заходи супроводжувалися презентаціями, забезпечувалась їх пряма трансляція в мережі Інтернет, за їх результатами здійснювалася розсилка новин у місцеві ЗМІ.

З метою поліпшення інформування населення області про основні напрямки реалізації, стан та перспективи впровадження реформ в Україні, діяльність обласної ради і обласної державної адміністрації, серед заходів обласної Програми підтримки розвитку інформаційної та видавничої сфер Чернігівщини на 2016–2020 роки передбачено висвітлення діяльності облдержадміністрації та обласної ради у обласних та районних друкованих ЗМІ та в ефірі телерадіоорганізацій.

Протягом I півріччя 2018 року, відповідно до укладених у рамках заходів Програми договорів, сюжети та оголошення, у яких надавалася інформація про основні напрямки та стан реалізації реформ в Україні, поточну діяльність облдержадміністрації і обласної ради, анонсувалися актуальні масові заходи

обласного масштабу, транслювалися в теле- та радіоефірах філії ПАТ «НСТУ» «Чернігівська регіональна дирекція» (надано послуг загальною вартістю 12,12 тис. грн), телеефірі ТОВ «ТРО «Ліга» (28,8 тис. грн).

Також протягом звітного періоду відповідно до укладених договорів з друкованими ЗМІ в обласній газеті «Деснянка» розміщено 37 публікацій аналогічного спрямування (на що використано 100,0 тис. грн); в обласній газеті «Деснянська правда» — 13 публікацій (63,42 тис. грн.). У районній пресі розміщено 5 публікацій про заходи, які здійснюють органи державної влади у сфері євроатлантичної інтеграції України відповідно до стандартів та рекомендацій НАТО (7,08 тис. грн).

Забезпечується постійне інформування населення про поточну діяльність обласної державної адміністрації та обласної ради, привернення уваги до найважливіших питань в діяльності органів виконавчої влади та місцевого самоврядування, висвітлення пріоритетних питань державної політики.

Окремі телесюжети з найбільш актуальної і суспільно цікавої проблематики оприлюднюються на офіційному веб-сайті облдержадміністрації, а також на її сторінках у соціальних мережах, на відповідних сайтах місцевих державних адміністрацій.

Інформація про результати роботи центральних та місцевих органів виконавчої влади, хід проведення реформ в Україні, інформаційні матеріали всеукраїнського, національного та суспільно необхідного спрямування також регулярно привертають увагу і розміщуються у низці друкованих ЗМІ обласного рівня, 20 Інтернет-виданнях обласного та міського рівнів, до 15 — районного рівня, у 27 сайтах ОТГ, у соціальних мережах.

Задля забезпечення потреб споживачів інформації з інвалідністю здійснено оплату послуг із сурдоперекладу інформаційних передач філії ПАТ «НСТУ» «Чернігівська регіональна дирекція» на загальну суму 12,48 тис. грн (1440 хв матеріалів, супроводжуваних сурдоперекладом).

Задля забезпечення регулярного випуску суспільно значущих наукових, літературних періодичних видань, задоволення відповідних інформаційних потреб населення Програмою передбачено надання фінансової підтримки окремим періодичним друкованим виданням, за рахунок якої покриваються їхні витрати на поліграфічні послуги.

Протягом I півріччя 2018 року надано фінансової підтримки:

- науковому журналу «Сіверянський літопис» — 46 тис. грн (вийшло в світ 3 номери (№№1–2 у спареному вигляді) загальним накладом 600 примірників);
- літературному журналу «Літературний Чернігів» — 30 тис. грн (вийшло 2 номери загальним накладом 600 примірників);
- газеті для людей з інвалідністю «Живи з надією» — 25,0 тис. грн (вийшло 12 номерів загальним накладом 14400 примірників).

Підтримка зазначених видань здійснюється вже більше 10 років. У журналах не висвітлюється діяльність ОДА та обласної ради, згадані органи не впливають на редакційну політику цих видань.

В області проводиться системна робота з посилення інформаційної безпеки та протидії негативному впливу інформаційної пропаганди на формування

суспільної думки. Зокрема, здійснюється контроль за дотриманням законодавства, що регулює діяльність засобів масової інформації, проводиться постійний моніторинг інформаційного простору на предмет виявлення повідомлень, які містять заклики до насильницької зміни або повалення конституційного ладу, захоплення державної влади, посягання на територіальну цілісність і недоторканність, пропаганду війни, сепаратизму і тероризму.

З метою сприяння фаховій комунікації та взаємодії у медійному середовищі області, 7 червня 2018 року у м. Чернігів проведено відкритий форум медійників Чернігівщини, організований з нагоди Дня журналіста Департаментом інформаційної діяльності та комунікацій з громадськістю спільно з обласною організацією Національної спілки журналістів України, Чернігівською «Професійною спілкою працівників мас-медіа міста Чернігова» Всеукраїнської професійної спілки «Незалежна медіа-профспілка України» та ГО «Асоціація регіональних ЗМІ». Участь у форумі взяли близько 50 журналістів з різних видань області. В рамках форуму відбулося вручення нагород переможцям конкурсу журналістських робіт серед медійників Чернігівщини «МедіаЧе», вільне спілкування учасників з головою Чернігівської ОДА Валерієм Кулічем, обговорено питання дотримання стану свободи слова в області.

Конкурс «МедіаЧе», приурочений до Дня журналіста, відбувся в області втретє у квітні – червні поточного року. На конкурс надійшло 43 роботи; визначено 10 фіналістів, 4 переможці та 1 лауреата заохочувальної премії у номінаціях: «Реформи на Чернігівщині», «Чернігівщина патріотична», «Молодь Чернігівщини», «Децентралізація на Чернігівщині» та «Чернігівщина: голос спільноти».

Департаментом інформаційної діяльності та комунікацій з громадськістю облдержадміністрації спільно з Чернігівським відокремленим підрозділом установи «Центр розвитку місцевого самоврядування» та представником Національної ради України з питань телебачення і радіомовлення в області 2 лютого 2018 року організовано навчальний семінар «Розвиток місцевого радіомовлення для представників ОТГ Чернігівщини».

20 лютого 2018 року проведено навчальний семінар «Інформаційна діяльність громад» (організований Департаментом інформаційної діяльності та комунікацій з громадськістю облдержадміністрації та Чернігівським відокремленим підрозділом установи «Центр розвитку місцевого самоврядування»).

23 березня 2018 року організовано та забезпечено медійний супровід візиту голови та членів Національної ради України з питань телебачення та радіомовлення до Чернігівської області. Обговорено питання доступу жителів Чернігівщини до якісного телевізійного сигналу, організовано круглий стіл «Розвиток радіомовлення – важлива складова розвитку громад».

18 квітня 2018 року надано сприяння проведенню засідання громадської організації «Асоціація регіональних ЗМІ» з актуальних питань життєдіяльності друкованих видань області, взаємодії місцевих друкованих ЗМІ та ПАТ «Укрпошта».

20 квітня 2018 року — надано сприяння та забезпечено медійний супровід прес-туру журналістів Дніпропетровської, Тернопільської, Львівської,

Волинської, Закарпатської, Чернівецької та Донецької, Луганської (частин, підконтрольних Україні) областей до Чернігівщини в рамках проекту «Реформи в Україні очима журналістів регіональних медіа» Харківського прес-клубу та ГО «Інтерньюз-Україна».

Протягом звітнього періоду Департамент інформаційної діяльності та комунікацій з громадськістю ОДА здійснював реалізацію низки інформаційних кампаній.

Так, на зовнішніх рекламних носіях у районах та містах обласного значення розміщувалися білборди та сітілайти з нагоди визначних та пам'ятних дат: до Новорічних та Різдвяних свят, Дня Соборності України, Дня пам'яті Героїв Крут, Дня Героїв Небесної Сотні, до 75-х роковин Корюківської трагедії, до 100-річчя Української революції 1917-1921 років, Дня пам'яті та примирення та Дня Перемоги, Дня Конституції України, а також у рамках інформаційних кампаній «Я маю право», «Бранці Кремля», «Разом проти корупції», «Поєднані: різні часи – одна Україна», «Емір-Усеїн Куку – правозахисник з окупованого Криму».

Забезпечено друк та розміщення соціальної реклами за результатами звернень громадських організацій та благодійних фондів. Так, розміщувались білборди на підтримку руху захисту української мови, щодо популяризації Збройних Сил України, щодо прем'єрного показу та прокату документального фільму «Міф», до 80-річчя від дня народження В'ячеслава Чорновола, у рамках соціальної програми Марини Порошенко «Інклюзивна освіта».

Протягом I півріччя на території області розміщено понад 500 білбордів та понад 50 сітілайтів із соціальною рекламою.

На офіційному веб-сайті облдержадміністрації функціонує розділ «Герої не вмирають», де розміщується інформація про мешканців Чернігівщини, які загинули, захищаючи Батьківщину у зоні проведення АТО.

З метою координації дій у питанні забезпечення інформаційної безпеки також підтримується співпраця з редакціями ЗМІ області, професійними організаціями журналістів, ГО «Асоціація регіональних засобів масової інформації», Інститутом національної пам'яті, регіональним медіа-центром Міністерства оборони України, прес-службами Чернігівського прикордонного загону та УМВС України у Чернігівській області, іншими установами та організаціями.

Загалом в інформаційному просторі Чернігівщини сепаратистські настрої не набувають суттєвого поширення. Повідомлення, які містять заклики до насильницької зміни або повалення конституційного ладу, захоплення державної влади, посягання на територіальну цілісність і недоторканність, пропаганду війни, сепаратизму і тероризму у місцевих друкованих ЗМІ, теле- і радіопрограмах та провідних Інтернет-ресурсах відсутні.

V. Доступ до публічної інформації.

Згідно із Законом України «Про доступ до публічної інформації» на офіційному веб-сайті облдержадміністрації функціонує розділ «Доступ до публічної інформації». У ньому міститься роз'яснення окремих положень законодавства про доступ до публічної інформації, розміщені відомості про

порядок доступу громадян до публічної інформації, що знаходиться у володінні Чернігівської облдержадміністрації, та оскарження рішень розпорядника інформації, наводиться перелік відомостей, що становлять службову інформацію, надаються зразки оформлення письмових інформаційних запитів, функціонує електронна форма подання запиту на отримання публічної інформації, розміщені система обліку розпоряджень облдержадміністрації та проектів рішень обласної ради, звіти про стан розгляду запитів на публічну інформацію в облдержадміністрації тощо.

На офіційному веб-сайті обласної державної адміністрації та районних державних адміністрацій в установленому порядку забезпечується своєчасне оприлюднення проектів розпорядчих документів, що підлягають обговоренню, систематично і оперативно оновлюється інформація про діяльність структурних підрозділів.

За I півріччя 2018 року до обласної державної адміністрації надійшло загалом 156 інформаційних запитів, з них:

- від фізичних осіб (громадян) — 90;
- від об'єднань громадян без статусу юридичної особи — 7;
- від юридичних осіб — 59 (у т. ч. від представників засобів масової інформації — 16).

Способи отримання запитів були такими:

- електронною поштою — 123;
- поштою — 19;
- особистий прийом — 13;
- телефоном — 1.

До обласної державної адміністрації як до розпорядника інформації протягом звітного періоду надіслано за належністю 33 запити на інформацію, з них: від Секретаріату Кабінету Міністрів України — 24; Чернігівської обласної ради — 2; Адміністрації Президента України — 1; Мінприроди — 1; Мінінфраструктури — 1; МОЗ — 1; Національного агентства з питань державної служби України — 1; Головного управління юстиції в області — 1; Департаменту економічного розвитку Чернігівської обласної державної адміністрації — 1.

Задоволено 77 запитів. Відмовлено у задоволенні відповіді на 74 запити, з них:

- облдержадміністрація не є розпорядником запитуваної інформації — 67 запитів, усі перенаправлені належним розпорядникам інформації;
- не дотримано вимог до оформлення запиту — 7 запити (у т. ч. клопотання, скарги, що надійшли електронною поштою — 7).

Найбільш запитуваною була інформація з таких тем: про проведення конкурсів для інститутів громадянського суспільства (4 запити); складові заробітної плати для перерахунку пенсії (3 запити); небезпечні відходи (3 запити); розмір посадових окладів керівництва облдержадміністрації (2 запити); соціальний захист внутрішньо переміщених осіб (1 запит).

Протягом звітного періоду до Чернігівської облдержадміністрації надійшло 2 скарги: від голови комітету з питань підприємництва, економіки та фінансів Громадської ради при Чернігівській обласній державній адміністрації;

від К. А. В., фізичної особи (перенаправлено листом Секретаріату Кабінету Міністрів).

Чернігівська обласна державна адміністрація в межах наданих повноважень розглянула скаргу голови комітету з питань підприємництва, економіки та фінансів Громадської ради при Чернігівській обласній державній адміністрації від 29.01.2018 № 3\01 про порушення, на його думку, Управлінням охорони здоров'я Чернігівської обласної державної адміністрації Закону України «Про доступ до публічної інформації» у частині надання неповної відповіді на його запит від 23.11.2017 № 1/11 та у визначений законодавством строк направила лист обласної державної адміністрації від 26.02.2018 № 01-46/1312 Управлінню охорони здоров'я для усунення порушень Закону України «Про доступ до публічної інформації» із проханням повернутися до розгляду оскарженого запиту і надати повну запитувану інформацію, попередила про недопущення порушення Закону України «Про доступ до публічної інформації» у подальшій роботі та поінформувала про результати розгляду скарги запитувача листом обласної державної адміністрації від 26.02.2018 № 01-46/1313.

За результатами розгляду скарги, перенаправленої Секретаріатом Кабінету Міністрів України (лист від 27.04.2018 № 6378/0/2-18), від фізичної особи К. А. В. щодо порушення, на думку автора, вимог Закону України «Про доступ до публічної інформації» Чернігівська облдержадміністрація, беручи до уваги лист Держкомтелерадіо від 07.05.2018 № 1853/27/5 на вказаний лист Секретаріату Кабінету Міністрів, у визначений законодавством строк поінформувала скаржника у межах наданих повноважень (лист обласної державної адміністрації від 22.05.2018 № 01-47/3280) та Секретаріат Кабінету Міністрів України (лист від 22.05.2018 № 01-47/3281).

Скарги від засобів масової інформації щодо розгляду запитів на публічну інформацію відсутні протягом звітного періоду.

VI. Забезпечення інформаційного супроводу процесів європейської інтеграції України.

В області проводиться робота, спрямована на широке інформування населення щодо євроінтеграційних процесів в Україні, формування позитивної громадської думки стосовно цього напрямку державної політики, популяризації загальноєвропейських культурних надбань та цінностей.

На офіційному веб-сайті Чернігівської обласної державної адміністрації у розділі «Інформація, що має громадсько-суспільний інтерес» створено рубрику «Україна — ЄС», де регулярно розміщується інформація з питань співпраці України та Європейського Союзу, повідомляється про реалізацію Плану заходів Чернігівської обласної державної адміністрації щодо виконання плану заходів на 2018 рік з реалізації Стратегії комунікації у сфері європейської інтеграції на 2018-2021 роки та Плану заходів Чернігівської обласної державної адміністрації стосовно виконання плану заходів щодо реалізації Концепції вдосконалення інформування громадськості з питань євроатлантичної інтеграції України на 2017-2018 рік.

Актуальні повідомлення, що стосуються відносин України з Європейським Союзом, зони вільної торгівлі з ЄС, а також проведення інформаційних заходів

відповідного спрямування, регулярно оприлюднюються на головних сторінках веб-сайтів облдержадміністрації та райдержадміністрацій, а також у ЗМІ області.

Департаментами економічного та агропромислового розвитку облдержадміністрації разом з відповідними експортерами регіону здійснюється робота щодо висвітлення позитивних прикладів експорту продукції до країн ЄС.

Інформація про перспективи переорієнтації місцевих підприємств на постачання продукції до країн ЄС широко висвітлювалась на економічному порталі Чернігівської області (www.chernihiv-oblast.gov.ua) та на сайті облдержадміністрації у відповідних рубриках.

VII. Пропозиції щодо подальшого розвитку інформаційної та видавничої сфер.

– Важливим є забезпечити закінчення прозорого і безконфліктного процесу реформування комунальних засобів масової інформації у повній відповідності до вимог законодавства, підтримуючи співпрацю з редакціями ЗМІ та надаючи їм за потреби організаційну, інформаційну, юридичну, методичну допомогу.

– З метою посилення інформаційної безпеки варто розробити державну програму, спрямовану на забезпечення трансляції сигналів українських телерадіомовників у прикордонних районах, зокрема шляхом сприяння створенню альтернативного ТОВ «Зеонбуд» оператора цифрової багатоканальної телемережі.

– Затвердити на загальнодержавному рівні однозначний і вичерпний перелік категорій осіб, які надалі забезпечуватимуться засобами прийому цифрового телесигналу (телетюнерами), а також сприяти ухваленню державної програми безоплатного забезпечення таких осіб телетюнерами.